

Sprawozdanie od mec. Maltę Dedden z kongresu EBF w Paryżu w dniach 27-28.09.2021 r. (tłumaczenie niemiecko - polskie, wersja polska).

Poniedziałek, 27.09. 2021 r.

Ponieważ kongres trwał tym razem dwa dni, wykłady ekspertów na temat "Dostęp do prawa i sprawiedliwości: pionierska rola europejskich izb adwokackich i prawników" zostały zaplanowane na poniedziałek.

Po przemówieniach otwierających pierwszy blok wykładów dotyczył tematu pomocy prawnej/poradnictwa. We wstępie omówiono trudności związane z programem Covid i wskazano, że przepisy dotyczące przedpłaty ws. wynagrodzeń zostały częściowo złagodzone/ryczałtowo ustalone .

Hiszpańska panelistka powołała się na art. 24 tamtejszej Konstytucji, zgodnie z którym państwo musi zapewnić obronę, i opisał system, który jest najbardziej porównywalny z pomocą prawną w sprawach karnych, wypłacaną przez izbę adwokacką. Sąd nie przydziela adwokata, lecz izba go zapewnia. W przypadkach zatrzymania, wstępna konsultacja odbywa się za pośrednictwem wideokonferencji.

Francuska koleżanka podkreśliła konsekwencje ekonomiczne reprezentowania niezamożnych klientów dla zainteresowanych prawników. Ponieważ ustawa przewiduje "partycypację" państwa, resztę kosztów poniosą prawnicy.

Wynagrodzenie oparte jest na jednostkach wartości, które obecnie naliczane są w wysokości 33 euro, a w przyszłości będą naliczane w wysokości 36 euro, przy czym poszczególnym czynnościom prawnym odpowiada określona liczba jednostek wartości. W konsekwencji prowadzi to do bardzo niskiego poziomu wynagrodzenia. System składania wniosków aplikacji staje się coraz bardziej zdigitalizowany, co może stanowić przeszkodę dla osób poszukujących prawa.

Przedstawiciel Holandii opisał tamtejszy system: niezależny organ publiczny jest odpowiedzialny za obsługę przyznawania nagród oraz sprawdzanie kwalifikacji uczestniczących w konkursie prawników. Z łącznej liczby 18 000 prawników 7000 uczestniczy w systemie pomocy prawnej, z czego 2700 prowadzi ponad 50 spraw rocznie. Istnieje możliwość swobodnego wyboru pomiędzy uczestniczącymi adwokatami.

Istnieje możliwość swobodnego wyboru spośród uczestniczących adwokatów; jeśli nie można znaleźć żadnego adwokata, prezes miejscowej izby adwokackiej musi wyznaczyć adwokata. Limity dochodów i zależne od dochodów współpłaty mają zastosowanie do prawników, a prawnicy zazwyczaj otrzymują stałe opłaty.

Dyskusja, która się następnie wywiązała, dotyczyła ochrony ofiar na mocy katalońskiego prawa, które wymaga, aby w przypadkach przemocy seksualnej policja kontaktowała się z izbą adwokacką w celu zapewnienia dostępności prawnika, który w ciągu godziny udzieli pomocy ofiarze.

Drugi, Blok, zajmował się zastępstwem ofiar zamachów. We wstępie Prezydent FBE Dominique Attias opisał, jak po zamachach w Paryżu prawnicy z różnych dziedzin zjednoczyli się, by reprezentować interesy ofiar.

Belgijski kolega podniósł problem, że pierwotnie nie było tam odpowiedniej podstawy prawnej, ponieważ przewidziano jedynie pomoc finansową dla ofiar przestępstw. Odpowiedzialność cywilna, na przykład operatorów zakładów, za zagrożenie wybuchem została zatem rozszerzona, aby umożliwić wypłatę odszkodowań ofiarom. Ponieważ późniejsze regulacje prowadziły do nadmiernych obciążeń dla ofiar, a tym samym do utraty zaufania do państwa, parlamentarna komisja śledcza zaleciła umożliwienie jednolitego dostępu do odszkodowań, niezależnie od okoliczności przestępstwa. Z powodu opóźnień

spowodowanych Covidem ma teraz zostać przedstawiony projekt ustawy.

Brytyjski przedstawiciel wskazał na nową regulację, która zaskoczyła ekspertów 1 marca 2017 roku, zgodnie z którą firmy ubezpieczeniowe zajmujące się ubezpieczeniami komunikacyjnymi ponoszą odpowiedzialność za zamachy w przypadku użycia pojazdów, odciążając tym samym państwo. Jednocześnie prowadzi to do tego, że ofiary zamachów o innym modus operandi mogą być tylko mniejsze prawa dochodzenia swoich roszczeń i dotyczy to tylko obywateli Anglii.

Jednocześnie oznacza to, że ofiary zamachów popełnionych w inny sposób mają prawo do znacznie niższego odszkodowania, które jest ograniczone również do ofiar krajowych. Z tych powodów kwestia odpowiedzialności urzędniczej (czy można było zmienić przebieg ataku?) ma ogromne znaczenie.

Francuska koleżanka opisała następnie swoje doświadczenia związane z obecnymi procesami terrorystycznymi. Obecnie procesy odbywają się przez cztery dni w tygodniu, przy czym tylko poniedziałek jest dniem przygotowawczym. Do zabezpieczenia procesu wyznaczono dodatkowych sędziów, dla prasy i widzów przewidziano osobne sale, zapewniono także wsparcie psychologiczne. Proces będzie filmowany w celach dokumentacyjnych, powstanie również radio internetowe dla uczestników i poszkodowanych.

Hiszpańscy penaliści podkreślili znaczenie odpowiednich ustaleń na rzecz ofiar. Wprowadzenie takiego ustawodawstwa wstecz przewidywało na lata 1979-1999, przy czym odszkodowania były wypłacane bezpośrednio przez państwo. Przepisy te mają również zastosowanie do obywateli UE, którzy są ofiarami ataków w Hiszpanii, a także do Hiszpanów poszkodowanych na terytorium UE. Nadal jednak istnieje potrzeba poprawy, zwłaszcza w dziedzinie personelu (m. in. ze względów językowych).

W dyskusji, która się wywiązała, uczestnicy opisali swoje praktyczne doświadczenia: w przypadku ofiar zamachu na międzynarodowym lotnisku istniały różne oczekiwania i wzorce zachowań w zależności od pochodzenia prawno-kulturowego; w Belgii pojawił się problem, że ze względu na brak własnych doświadczeń/badań trzeba było sięgać do francuskiej literatury medycznej i psychologicznej. Z kolei kolega Fanzósian opisał probl

Z drugiej strony francuski kolega opisał problemy z belgijskimi sędziami śledczymi, którzy wysyłali dokumenty do Paryża dopiero wtedy, gdy odpowiedni pojemnik (!) był pełny, co czasami prowadziło do znacznych opóźnień, ale wspominał również o dobrych doświadczeniach we współpracy z kolegami.

Moderator podkreślił znaczenie znajomości prawa różnych krajów, ponieważ zakaz podwójnego odszkodowania w niektórych krajach oznacza, że każda pozycja odszkodowania musi być wyszczególniona i dokładnie wyceniona. Przewodnicząca FBE opowiedziała się za wymianą między prawnikami koordynowaną przez Izby oraz za możliwością doraźnego oddelegowania specjalistów.

Po przerwie obiadowej, trzecia sesja dotyczyła kryzysów zdrowotnych i ich konsekwencji. Moderator zaznaczył, że temat został wybrany jeszcze przed Covid 19 i dlatego nie skupia się na nim.

W pierwszym artykule szwajcarski kolega opisał tamtejsze problemy związane z wiedzą zależną absolutnym ws. przedawnieniem

prz niem. pierwszym wystąpieniu szwajcarskiej koleżanka opisała tamtejsze problemy związane z bezwzględny nabyciem praw przedawnienia, które prz skutkach późniejszych skutków odnośnie leków lub zdrowia z powodu azbestu były de facto wykluczone. Po tym, jak Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że narusza to prawo do skutecznej ochrony sądowej, termin ten został przedłużony z 10 do 20 lat. Ponieważ nie obejmuje to wszystkich przypadków, nadal podnoszony jest wymóg, żądanie ws. przedawnienia uzależnionego od upływu czasu powzięcia wiedzy.

Pierwsza panelistka z Francji mówiła o działaniach strategicznych i problemie polegającym na tym, że

fundusze kompensacyjne są tworzone, ale odpowiedzialność nie jest ostatecznie wyjaśniona.

Druga panelista z Francji również podkreśliła tendencję do tworzenia funduszy odszkodowawczych zamiast zapewniania wyjaśnień prawnych. Następnie opisała problemy z instytucjami odpowiedzialnymi za odszkodowania, dochodząc do wniosku, że potrzeba wyjaśnienia faktów może zostać zaspokojona ostatecznie jedynie w postępowaniu karnym. W tym kontekście, w zależności od konstelacji sprawy, możliwe jest również dochodzenie przez poszkodowanych roszczeń odszkodowawczych.

Kolega z Grecji opisał problemy, z jakimi borykają się uchodźcy w hotspotach i ośrodkach recepcyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do dostępu do opieki medycznej i psychologicznej.

Ostatnim prelegentem był przedstawiciel organizacji "Client Earth", która chce osiągnąć ochronę środowiska za pomocą środków prawnych.

Czwarty blok poświęcony był tematyce działalności pro bono. Na przykład socjolog wyjaśnił termin i jego znaczenie w USA, po czym polski kolega przedstawił program Izby warszawskiej, który obejmuje nie tylko działania związane ze sprawami. Osoba odpowiedzialna za działalność pro bono w dużej kancelarii prawnej wyjaśniła etyczne i komercyjne powody tej działalności oraz zlecania zadań za pośrednictwem publicznej organizacji.

Wreszcie przedstawiciel ADIE, francuskiego stowarzyszenia na rzecz inicjatyw gospodarczych, opisał działania tego stowarzyszenia na rzecz promowania samozatrudnienia, np. poprzez mikrokredyty i wsparcie prawników pro bono.

W swoim podsumowaniu dnia Pierwszy Wiceprzewodniczący FBE odniósł się do kwestii, kto lepiej radzi sobie w sądzie w obliczu czasami niskich dopłat państwa dla niezamożnych stron procesowych, zauważając, że prawo nie może być przygotowane na wszystko, stąd adaptacja i improwizacja jest potrzebna i należy dopuścić do inspiracji.

Na zakończenie dnia odbyła się wycieczka statkiem na Sekwanie.

Wtorek, 28. 09. 2021 r

W związku z zagrożeniem terrorystycznym cały teren został zamknięty, a do pomieszczeń izby wstęp mieli tylko funkcjonariusze policji, dlatego z wyprzedzeniem do członków konferencji zostały wysłane e-mailem imienne komunikaty.

Przed właściwym początkiem spotkania o godz. 10,00 odbyło się posiedzenie Komisji Praw Człowieka odbyło się o godz. 9. 00. Tematy dotyczyły przede wszystkim Kolumbię, Afganistan i demonstracje zainicjowane przez francuskie Izby Adwokackie w togach przed tureckimi Ambasadami albo Konsulatami w dniu 16.11.2021 r..

Także jednym z ważnych tematów, który odnosił się również do praktyki niemieckiej, była Prokuratura UE i związane z tym wyzwania dla obrony.

Na późniejszym Forum Prezesów dyskutowano m. in. o dwucyfrowych (!) opłatach (w euro) pobieranych od adwokatów stowarzyszonych w Polsce za całe postępowanie, o poradnictwie wstępnym pro bono online oferowanym przez izby szwajcarskie, o kwestii władczej (która z niemieckiego punktu widzenia nie istnieje), czy obsługa/wypłata pomocy prawnej powinna być prowadzona przez agencje państwowe czy izby, a także o programach dla prawników w szkołach. Kwestie, nad którymi należy pracować wspólnie z CCBE, to udział podmiotów zewnętrznych w kancelariach prawnych, nazwane Legał Tech

Interesujący był komentarz angielskiego kolegi.

Interesujące było odniesienie się przez angielskiego kolegę do tzw. sędziów diversity and community

relations, którzy mają zmniejszać dystans między społeczeństwem a sądownictwem, np. poprzez działania w szkołach.

Oprócz sprawozdań Sekretarza Generalnego i kilku komisji, na Walnym Zgromadzeniu znalazło się bardzo emocjonalne wystąpienie Prezesa Izby w Bejrucie, który opisał sytuację tam panującą i określił kraj i ludność jako zakładników władców dyktatury różnych ugrupowań przebranych za demokrację oraz podkreślił bierność policji i sądownictwa, np. wobec zniszczeń spowodowanych wybuchem w 2020 roku - sam system bronił się przed ludnością.

Następnie głos zabrała francuska minister środowiska Corinne Lepage mówiła o "Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka", po czym przyjęto rezolucję w sprawie Turcji, Afganistanu, Białorusi, Kolumbii i sytuacji uchodźców w strefie przygranicznej między Białorusią, Łotwą, Litwą i Polską oraz zatwierdzono budżet.

Podane zostały następne miejsca kolejnych konferencji EBF.

Malte Dedden

Adwokat z specjalizacją ws. prawa Informatyki